

АГИТАТОРДЫН БЛОКНОДЫ • 8

Бастыра ороондордын пролетарийлери, бириккилегер!

АГИТАТОРДЫН БЛОКНОДЫ

8 №
1975 ж.
август

КПСС-тин Горно-Алтайский обкомынын пропаганда ла
агитация бөлүгү

АЗЫРАЛДЫ ОЙЛҮ-ОЙИНДЕ ЖЫЛЫЙТУ ЖОГЫНАН БЕЛЕТЕЕР

Областын партийный организациязы, советский, хозяйственный органдар 9-чы беш-жылдыктын калганчы жылында, бистин партиянын XXV съездине уткуй барып жада, жылдык ла бүткүл бешжылдык албатыхозяйственный пландарды ла алынган социалистический мол-жуларды бүдүрерин жеткилдеерине, партиянын XXIV съездинин тургускан төс задачаларын бүдүрерине жаан эмес те болзо, бойынын үлүзин жетирерге, бистин албатынын жадын-жүрүмин жарандыраарга амадап, ончо ийде-күчтерин ууландырып турулар.

Бешжылдыктын калганчы жылынын баштапкы жарымында область эт садар албатыхозяйственный планды 117, сүтти 101, түкти 131 процентке бүдүрген. 1975 жылда ла бүткүл бешжылдыкта государственного ноокы, аннын ла чоокыр аннын мүүзин садар жакылталар бүдүп калган.

Область журтхозяйственный продукталарды иштеп аларында бир кезек једимдерге једип

алганы јарт. Је ол једимдерле коштой алдыста турган задачаларды лаптап, терен шүүп көргөжин, бүгүн бис олоорло болорзынып, токуналу отулар аргабыс јок.

Бисте эмдиги өйгө јетире јер ижинин ле одор јерлерди тузаланарынын культуразы јабыс, түжүм ончо јерлерде түнгей эмес, керек дезе природно-экономический ајалгалары онду да деп ајткадый ајмактарда ла хозяйстволордо јуртхозяйственный культуларды өскүреринде ле азырал белетееринде озочыл технология ајдары јок ујан ла араай тузаланылат. Суактаар јерлерди элбетпей, зернофуражный культулардын ла көп јылдарга өзөр өлөндөрдин үрендерин өскүрер кыраларды көптөтпөй, органический ле минеральный удобрениелерди јетире тузаланбай турганыстан улам, бис көп азыралды јетире алып болбой јадыс.

Өрөги ајткан једикпестерден улам бис былтыргы тын күйгек јылда планла эдип алар деп темдектелген азыралдын талортозын да белетеп болбой, кышка бир тын малга орто тооло 3,4 центнер азырал единицалу киргенис.

Онон улам кыш өйинде областтын хозяйстволорында 8 мунга јуук тын уј-мал ла 70 муннан ажыра кой ло эчки корогон. Ол тодон 80 проценти апрель, анчадала май ајга келижип јат. Онызы сооктор болуп, јашкан кар јааган өйлөрдө эне малды јаш балдарыла кожо ачык одорлорго чыгарып кабырарга келишкенинен болгон. Ого үзеери 1974 јылда бис госуларството озолондыра быјыл-

гы жылдын чодына 7 муннан ажыра уй-мал ла 52 мун кой табыштырганыстан 10 мун центнер кожулта беске эт ле бир мун центнер тук жылытканыс. Шак онон улам малдан алар тос продукцияны белетееринин быжылгы албатыхозяйственный пландарын будурер сурак бистин алдыска анчадала кезем тургузылып јат. Је јаан учурлу тос продукцияны — сутти алзабыс, былтыргы јарымжылдыкка сааганынан быжыл 36 мун центнерге ас саалган. Мындый једикпестер откон кышта ла јаста областка концентрированный азыралла, саламла јаан болуш берилген ойдо болгонын јарадарга болбос.

Областын партийный организациязынын коммунисти, јурт јердин бастыра ишчилери откон кыштын уур-куч учуралдарын эске чике алынып, азырал белетеерин коптодорине керекту бар аргаларды толо тузаланарына учурлалган ишти партийный комитеттердин, советский ле јуртхозяйственный органдардын, колхозтордын ла совхозтордын башкараачылары једикпесту откургендеринен улам болгон айдары јок јаан жылытуларды ундыбай, ол једикпестерди ле јастыраларды быжыл этпеске кичеенип иштеп турулар.

Тургузылган амадуга једеринде тос учурлу керек — азыралды белетеерин коптодори.

Тургуза ойдо азырал белетеерин чокумдап тозооринде баштамы партийный организациялардын, колхозтордын ла совхозтордын башкараачыларынын ла специалисттеринин кажы ла гектар јерди чике ле кирелте берер эдин

тузаланарында, иштиг технологический бөлүктөрин чике бүдүрөрин кезем кичееринде, науканын ээжи-сүмелерин творческий тузаланарында, техниканы, удобрениелерди ле производствонун өскө дө арга-жөөжөлөрүн кирелте берер эдип тузаланарында, кажы ла ишчинин бойынын акту күүниле дисциплиналу, ижи учун некелтелү ле каруулу болор эдип тазыктырарында учурын ла каруулу болорун бастыра жанынан бийиктеде көдүрер керек.

Быжылгы жылда жаан аяру жерди сугарарына, анчадала сугатту жерлерди элбедерине эдилип туру. Ишти жагыс ла түште эмес, түнде де өдөрүн жеткилдеер эдип төзөп алар керек. Бу жанынан жозокты Кош-Агаш аймактын колхозторынан алар арга бар: олар жер сугарар жазалдар түни-түжиле токтомы жогунан иштеерин төзөп алгандар. Сугатчыларды сугарганынын ойинен ле уч-учында алган түжүмнен көрө моральный ла материальный жанынан темдектеери чокумдалган.

Кезик жерлерде өткөн жааштар кемди де токунатпазын, ненин учун дезе үрен чачылган жерлер бастыразы сугатла жеткилделер учурлу. Онын учун өзүмдер өзүп турган өйдө оларды 3—4 катап сугарарын жеткилдеер керек. Тургуза өйдө областьта 19 мун гектар журт хозяйствого керектү жерлер, ол тодон 15 мун гектары экинчи ле 6 мунгы дезе үчинчи катап сугарылган.

Быжылгы жарым айга орой келген жастан улам жалан ижинин пландарын билдирлү өскөртө өткүрерге келишкен. Эмди бистин ту-

ура салбай бүдүрөтөн ижис жерлик өлөңди чабар ойди өткүрбей, областьтын түндүк аймактарында өлөңди экинчи катаптан чабарын жеткилдеер керек. Бу иште баштапкы жерде азыралды жаңы технология аайынча белетерин тыгыда элбедери болуп жат. Бар аргаларды жуукта катап шиндеп көргөнүнөн бийик чыңдыйлу азыралдар белетеерин алдында КПСС-тин обкомынын 9-чы пленумынын темдектегенинен быжыл 2—3 катапка көп белетеп алар аргалар бары жарталды. Чикелеп айтса, 60 мун тонна сенаж, 20 мун тонна моноазырал, өлөңнөн витаминдү 7600 тонна кулур, 4400 тонна гранулированный азырал белетеер, 34400 тонна өлөңди пресстеп ныкталаар ла обоолоп 185 мун тонна өлөң белетеп алар аргалар бар.

Тургузылган задачаны бүдүрерин жеткилдеерге болуп, областьтын хозяйстволорында азырал белетеер 120 жүзүн-башка звенолор төзөлгөн. Анчадала жаан ажару азырал өскүреринде ле белетееринде эн једимдү болгонын алдында жылдарда көргүскен комплексно-механизированный отрядтар төзөөрине эдилген. Бу ойгө төзөлгөн ийделү 110 андый отряд ишти баштаарына белен.

Бийик чыңдыйлу азырал алар амадула азыралга керектү аштын ла силосный культулардын 70 процентке жуугы мырчак (бобовый) өзүмдерле колыштыра үренделген.

Је күндер јакшы да болзо, областьтын хозяйстволорында азыралды көптөдө белетеерине учурлалган иштер эмди тургуза јабыс ке-

минде өдөт. 15 июльга 41 мун центнер өлөн белетелген, ол берилген jakылтанын 2,2 ле проценти. Белетелген 28,4 мун центнер сенаж дезе jakылтанын 3,5 ле проценти, өлөнгөн эдилген витаминдү 5426 центнер кулур — jakылтанын 7 проценти, орологон силос 67718 центнер.

Көксуу-Оозы, Кан-Оозы, Ондой аймактардын хозяйстволорынын башкараачылары ла специалисттери машинала чабар jerлердин өлөнгө jетире өзөрин сакып, кажу-жуука, сас jerлердеги ле агаш-jыраа ортозындагы өлөнгө ди чаап жуур, агаштын бүринен азырал белетеер аргаларды толо тузаланбай jадылар. Андый jerлердин өлөнгө колло чабарын түргө өткүрбөзе, ол ташталып калары кемге де jарт ине.

Азырал белетеерине учурлалган иштер там ла элбеп туру. Жагыс ла көп жылдарга үренделген өлөнгөрдө чабары, мажакту ашты ла силоско өскүргө култураларды жуунадары жууктап клеет. Бу ончозы jурт jerдеги кажы ла ишчинин алдына бастыра арга-күчин салып иштеер некелте тургузат.

Эмди jerлик өлөнгө азырал белетеер иштерди тыгыдып тура, аш ла силоско үрендеген култураларды жуунадарына керектү техниканы өйлү-өйинде ле бийик чыгдыйлу эдип ремонттоорын, механизированный отрядтар төзөөрин ле түжүмди андый отрядтардын аргазыла жуунадарын jеткилдеери анчадала jaан учурлу. Түжүм жуунадар өйдө кажы ла механизатордын механизмле иштеер jerи чи-

ке чокумдалар, оларды эки сменала иштедеринде элбеде тузаланар айалгалар төзөлөр учурлу. Түжүм жуунадарына ууландырылган бастыра иштерде ондо туружып турган механизмдерди ус-наладчиктер технический јанынан јеткилдеерин ле јазаарын, диспетчерский јеткилдеш үзүги јогынан болорын јеткилдее-рининг учуры база јаан.

Кажы ла аймакта, хозыјстводо айдын-күн-нинг аайынан улам күч айалгалар төзөлөрдөң маат јок. Анайдарда, андый учуралдар бол-годыйын тоого өйлү-өйинде алып, төс ийде-күчтерди кажы бөлүкке ууландырып, онын аргазында алган социалистический молјулар-ды кыйалта јогынан бүдүрерине једип аларын ажындыра шиндеп-шүүжип билери — ком-мунисттердин, хозыјстволордын бастыра бө-лүктеринин башкараачыларынын ла специа-листтеринин бийик санаа-күүндү, бүдүрип турган ижин јакшы билер болгонынын эн ар-тык керези.

Јурт јерлердин партийный организацияла-ры албаты-јон ортодогы ижинде јакшынак ас эмес ченемел јууп алгандар. Андый иш улус јаантайын творческий баштанкайлу иштеер, кажы ла јаланг ишчи, механизатор бойынын эп-сүмезин ле билерин иште толо тузаланып, ижин јарандырар айалгалар төзөп јат.

Је оныла коштой, улустын санаа-шүүлтези-не једер, акту јүрегин томултар иштердин јүрүмде јанжыккан аргалары, социалистиче-ский мөрөйді төзөөрининг эп-аргалары улус-тын күүнине тийип, бойларынын бийик учу-

рын жылытардан да маат јок. Шак онын учун кажы ла јалан ишчи, механизатор бойы јаантайын творческий шүүлте-бедрештү иштеер учурлу.

Партиянын XXV съездин мактулу уткыыры — тогузынчы бешјылдыктын јакылталарын једимдү бүдүрип, КПСС-тин XXIV съездинин јөптөрин јүрүмде бүдүрери болуп јат.

Ю. СЕРЕБРЯНСКИЙ.

АЗЫРАЛ БЕЛЕТЕЕЧИЛЕРДИҢ ОРТОДО ӨТКҮРЕТЕН МАССОВО-ПОЛИТИЧЕСКИЙ ИШ

Тогузынчы бешжылдыктын калганчы жылынын экинчи жарымы башталды. Областьтын ишкүчиле жаткандары быжылгы жылдын жакылтааларын ла молжуларын бүдүргенинен бастыра бешжылдыктын албаты-хозяйственный пландарын жегүлү бүдүрери камаанду.

Туулу Алтайдын журт хозяйствазынын ишчилери малдан алган продукцияны госуларствого садары жанынан пландалган жакылтааларды жегүлү бүдүрери учун эрчимдү тартыжып турулар. Онызы областьтын хозяйствазлары удурал алган жарымжылдык планды бүдүргенин көргүскен тоолор керелейт.

Мөрөйлөжип тургандардын ортодо «Ыныргыдагы», «Карымдагы», «Абайдагы» совхозтордын, Кан-Оозы аймакта «Путь к коммунизму» колхозтын коллективтери акалап турулар. Олор госуларството эт ле сүт садары жанынан жарым жылдын удурал планын 110—120 процентке бүдүрдилер.

Je андый да болзо, областьтын көп колхозторында ла совхозторында сүт саап ла госуларството садар планды бүдүрери жанынан жаан једикпестер барын темдектеер керек. Бүткүл область госуларството сүт садатан жарымжылдык планды 81 процентке бүдүрди.

Сүт садар планды бүдүрери жанынан анча-дала «Амурдагы», «Алтыгы-Оймондогы», «Жолодогы» совхозтор, Ондой аймакта Карл Маркстын адыла адалган, «Искра», Улаган аймакта Ждановтын адыла адалган, Кан-Оозы аймакта «Путь Ильича» колхозтор сондоп турулар.

Бу ла өскө дө хозяйстволордо ненин учун жылдын баштапкы жарымында сүт ас саалган дезе, олар общественный малга жеткил азырал былтыр белетеп албагандар. Күчи уйан уйларда сүт ас болгон.

Онын учун общественный малга катуу ла жулукту азыралды белетеп алары бистинг областыга эн уур ла эн каруулу журтхозяйственный иш болуп жат. Азыралды белетеп алганынан бастыра пландар бүдери камаанду.

Бу күндерде колхозтордо ло совхозтордо общественный малга азырал белетеер иш кидим өдүп жат. КПСС-тин областной комитеди партийный, советский ле журтхозяйственный органдардын, колхозтордын ла совхозтордын башкараачыларынын ла специалисттеринин ажарузын кажы ла хозяйстводо, бригадада, звенодо өлөң, сенаж, силос, өлөңнин кулурын белетеер пландарды бүдүрерине ле ажыра бүдүрерине, азыралды көптөткөдий үзеери аргаларды табып тузаланарына ууландырды.

Общинный малды ток ло тойу кыштадып чыгарарга областын журт хозяйствозынын ишчилери быжыл 180 мун тонна өлөң, 80 мун тонна сенаж, 285 мун тонна силос, өлөңнин 4500 тонна кулурын белетеп алар учурлу.

Бу задачаны бүүрерге малга азырал белетер ишти бийик төзөмөлдү өткүрер, өлөн үрендеген кыралардагы өлөңди жууп обоолоп алар, өлөңин чабып алгадый бастыра жерлердин (агаштардын ортозындагы, сууларды жараттай, кобы-жиктердеги) өлөңдөрүн ончозын чабып алар керек.

Эмди бистинг колхозтордо ло совхозтордо малга азыралды түрген ле бийик чындыйлу белетеп алгадый материально-технический аргалар жеткил. Бүгүңги күнде областта 812 тракторный сенокосилка, 439 тырмууш, өлөн жууп бугулдайтан 258 жазал, 159 прессподборщик, өлөңнинг кулурын белетейтен 17 агрегат ла өскө дө көп механизмдер бар.

Эмди бастыра бу аргаларды бийик арбынду тузаланары, улусты азырал белетеп алары учун эрчимдү тартыжуга көдүрери, механизированный отрядтардын ла звенолордын ортодо, малга азырал белетееринде турушкан бастыра улустын ортодо жедимдү социалистический мөрөй төзөөри арткан.

Социалистический мөрөйди жедимдү ле өдүмдү, чокум уламжылу эдип төзөөрине, азырал белетеп турган иштеги озочылдардын ченемелин таркадарына партийный ла профсоюзный организациялар журт жердеги көп тоолу идеологический ишчилерге жөмөнөр учурлу. Ол жанынан совет албаты фашистский Германияны женгенинин 30-чы жылдыгына белетенерде өткүрген политический иштин ченемели тузалу болор.

Колхозтордогы ла совхозтордогы партийный

организациялар ишкүчиле јаткандардын ортодо политический агитация бийик кеминде, једимдү ле өдүмдү болорына јаан ајару эдип јадылар.

Бастыра партийный организацияларда малга азырал белетеечилердин ортодо өткүретен массово-политический иштин планы бар, агитаторлор, политинформаторлор көстөлгөн. Олордын көп нургуны политический агитация өткүрерин билер улус.

Малга азырал белетееринде мундар тоолу улус туружат. Кажы ла кижии кичеенип иштегенинен иш једимдү болоры камаанду. Онын учун азырал белетеер иш өдүп турган өйдө улуска ајаруны бир де эмеш ујадатпас керек. Политический иш ажыра улус ишти јилбиркеп, оморкоп бүдүрерине, кажы ла кижии акту бойынын ижи ле текши керек учун каруулу болорына једип алар керек.

Кезик башкараачылар дезе азырал белетеер иш кидим өдүп турган өйдө лекция кычырып, беседа өткүрип отураары керек јок деп јастыра шүүп јадылар. Беседаларды өткүрери керектү, олорды текши ишке чаптык этпей, јаан тузалу өткүрип тургадый аргалар да бар. Көп агитаторлор ло политинформаторлор беседааны иш башталар алдында, түште үделеген өйдө, иштин учында өткүрип јадылар. Иштеген улус ажанып та, амыранып та отурала, телекейде, ороондо, областта не болуп турганын, бойынын хозяйствозында не болуп турганын сүрекей јилбиркеп угадылар. Анчадала өскө бригадада кем канайда иштегенин, кем мө-

рөйдө озологонын, кем сондогонын, канча кире өлөң, силос, сенаж эдилгенин, мал кыштай жиирге једер эдип эмди канча кире эдерге керектүзин улус качан да болзо јилбиркеп угар.

Онын учун партийный организациялар агитаторлорды областьта, аймакта, совхозто, колхозто иш канайда өдүп турганы керегинде справочный материалдарла, сводкаларла улайла јеткилдеп турары керектү.

Агитацияны јүрүмле, производственный коллективтин ижиле колбоштыратан јаан аргалардын бирүзи озочыл ченемелди таркадары.

Күнүн сайын өдүп турган иште, социалистический мөрөйдө байлык ченемел јуулат, кем де јангы эп-сүме табып тузаланала, иштин арбынын бийиктедет. Агитатордын задачасы — ол озочыл ченемелди јууп таркадары, бир кижинин ижиндеги јангы эп-сүмени ончо улус тузаланзын деп таркадары.

Иштин өдүп турганын, сводкадагы тоолорды агитаторлор ло политинформаторлор куучындап бергени, кем канайда иштейле, јакшы једимдерге једип алганын, кезиги ненин учун сондоп турганын јартаганы јаан тузалузын практический иш көргүзер.

Агитатор беседа өткүрерде, улус јарты јок немелерди сурап угар аргалу, иш јанынан эмезе культурно-бытовой јеткилдеш, саду јанынан шүүлте, комудал айдар аргалу.

Агитатор ол сурактарга каруу берип, каруу берип болбогондорын, анайда ок улус айткан критический шүүлтелерди, комудалдарды блок-нодына бичип алала, парткомго, совхозтын

эмезе колхозтын башкараачыларына ол лотарый јетирер учурлу, онон экинчи катап куучын өткүрип баргажын, ол јарталбай арткан сурактарга, комудалдарга каруу берер учурлу. Ол тушта агитатордын сөзи тоомјылу болор.

Бистинг колхозторыстагы ла совхозторыстагы парторганизациялардын агитаторлары улустын ортодо политический агитация өткүрерде, башка-башка эп-сүмө тузалангылайт. Бир учуралда агитатор гран ары јанындагы јаан учурлу керектерди куучындайт. Экинчи күн — ороондогы солундарды айдат. Учинчи күн мөрөйдинг итогторын јартайт. Эмезе партийный организация кандый јөп чыгарганын, колхозтын правлениези эмезе совхозтын дирекциязы кандый јаан учурлу керекке ајару эдип турганын куучындап берер.

Кезик агитаторлор газеттерде јарлалган јаан учурлу јөпти, статьяны кычырып, јартап турганын база јарадар керек.

Је кажы ла агитатордын, политинформатордын бүдүретен эн јаан учурлу ижи — кажы ла ишчиле тагынан куучындажып, таскамал иш өткүрери.

Агитатор совхозтын, колхозтын озочылдары, јакшы иштеп турган улустары керегинде куучындап турарда, јастыра кылык эдип, аракыдап, иш этпей тегин базып јүрген улус керегинде база айдар керек. Кижи бир дешылтагы јогынанг ишке чыкпаган эмезе аракыдайла, техника үреген учурал болзо, ол кижининг кылыгынын јастыразын критикалаар, хозяйствого, бригадага, фермага кандый королто эткенин јартаар учурлу.

Бу күндерде колхозтордогы ла совхозтордо-
гы партийный организациялар общественный
малга бүдүн-жарым жылга једер азыралды
артыкташтыра белетеп алары јанынан Алтай-
ский крайда Смоленский районнын ишчилери
эткен баштанкайды јартап ла шүүжип туру-
лар. Ол баштанкайды КПСС-тин крайкомы
јөптөгөн. Общественный малга азыралды ар-
тыкташтыра белетеп алары учун социалисти-
ческий мөрөйди элбедери, азырал белетеечи-
лердин ортодо политический агитацияны ты-
ныдары — агитаторлордын ла политинфор-
маторлордын бүгүнгү күндеги төс задачазы.

Е. ПАК.

ИМПЕРИАЛИЗМНИНГ ИДЕОЛОГИЧЕСКИЙ ДИВЕРСИЯЛАРЫ ЛА КУДАЙДЫН ЈАНЫ

Кудайдын јаны ла идеологический диверсиялар... Қижи сананза, бу эки керекти коштой тургузарга да јарабас болгодый. Је јүк ле баштап тарый андый деп билдирет. Чынын алза, телекейлик империализм социалистический стройго удурлаштыра каршулу иш өткүреринде, јүзүн-базын өскө эп-аргаларла коштой, кудайдын да јанын элбеде тузаланып јат.

Төс согултаны Коммунистический партиянын ла Советский государствонун политиказына удурлаштыра ууландырып тура, империализм бойынын амадуларына једерге јүзүн-јүүр церквелердин организацияларын, кудай јанынын үредүлерин, албатылардын озодон бери јандап келген јандарын ла ээжилерин тузаланып, советский улустын ортозына каршулу буржуазный идеологияны элбеде таркадарга ченежет.

Империализмнин идеологторы кудайдын јанын ла церквени социалистический ороондорго, элден ле озо Советский Союзка, удурлажа өткүрип турган психологический јууда тузаланып турулар. США-нын кайу өткүрер службазынын бир ишчизи јажыт јогынан ла айткан: «Церквенин болужыла бис анчадала

једимдү иштеер аргалу. Церкве биске јаан учурлу. Ол биске өскө ороондорго өдөргө болужар эн јенгил, эн ижемјилү ле тузалу эп-арга». Американын империализми өскө ороондорго өдөлө, јакшы керектер эдерге турган эмес, анда бойынын каршулу ижин өткүрерге турганында база да јаан јажыт јок. США-нын штабтарынын начальниктеринин бириктирген комитеди психологический јуунын амадузын мынайда јартаган: јүзүн-јүүр меке јетирүлер, төгүн шүүлтелер јайып ла өскө дө эп-аргалардын болужыла бистин өштүбис болгодый ороондордын улустарынын санаазын кубултып, айалганы биске тузалу эдип алары. Америкада чыгып турган «Кольерс» деп журнал психологический јуунын төс амадузы — «келер өйдөги јууда «Јиит гвардия» јок болорын, Космодемьянскаядый, Матросовтый улус јок болорын јеткилдеери» деп бичиген.

Коммунизмнин өштүлери алдында социализмди ийде-күчтин болужыла көмө базарга иженген болзо, калганчы јылдарда олар амадузына мынайда једип болбозын билеле, социализмди ичјанынан уйдадып, оны јайрадарга албаданып турулар. Темдектезе, Американын сенаторы Спаркмен чикезине ле мынайда айткан: «Советский Союзтагы айалганы кубултарга анда јаантайын керектү иш өткүрер керек. Советский улустын санаазын кубултпаганча, Советский Союзты уйдадар арга јок.»

Улустын санаазын кубултарга, оларды социализмге күүнзебес, капиталистический ја-

дын-јүрүмди јарадар күүндү эдерге коммунизмнин өштүлери сырангай ла јескинчилү эп-аргаларды тузалангылайт: олар улусты канайда ла мекелеп, төгүндеп, социализмди јабарлап, јамандап, бистинг једикпестеристи аайы-бажы јок көпчидип, буржуазный јадын-јүрүмди дезе канайда ла мактап, көдүрип тургулайт.

Коммунистический ле ишмекчи партиялардын телекейлик Јуунында Л. И. Брежнев ол керегинде мынайда айткан: «Эмдиги өйдө империализм бойынын чын амадуларын јарлаза, једим болорына иженер аргазы јок. Ол арга јокто чын амадуларын јарт көргүспей, јажырып салгадый, албатылардын сергелегин уйуктадып салгадый јүзүн-јүүр идеологический чөрчөктөр таап, јарлап јат».

Империализм бойынын чын кебер-бүдүжин тыгыда јажырып, бойынын каршулу идеяларын улусты аптагадый эдип јарандыра ла, јайып јат. Психологический јуунын бир теоретиги мынайда бичиген: «Бу јууда өштүлөр көп учуралдарда ада-төрөлдиг, кудайдын, церквенин ады ажыра јажынып, бойларынын чын бүдүш-кеберин көргүспей тургулайт».

Чындап та, антикоммунисттер ада-төрөл, кудай, мүргүүл деген сөстөрдиг бойларынын пропагандистский ижинде элбеде тузаланып турулар. Олардын амадуларын бүдүрерине гран ары јанында кудай јангынын көп төс јерлери, темдектезе, Ватикан, Иегованын керечилеринин обществозы, лютерандардын телекейлик федерациязы, США-да церквелердин на-

циональный соведи ле оног до өскөлөри болу-
жып јат. Јаан болушты ологро Советский
Союзтан качкандардын јүзүн-јүүр организа-
циялары, коммунизмле тартыжар союзтар, эми-
гранттардын церквелерин башкарып турган
организациялар јетирет. Олордын ортозында
анчадала белоэмигранттардын карловацкий
деп адалып турган церкве аныланат: ол ан-
тикоммунизмди тыгыда јайып турган төс
јерлердин бирүзи боло берген.

Коммунизмнин өштүлеринин куурмакту
шүүлтелерин церквенин ишчилери мүргүүлге
јуулган улуска айдып јат, кудайдын сөзин
јартап турган деген радиоберилтелер база
коммунизмнин өштүлеринин амадуларын бү-
дүрерине болушту. Јүзүн-башка кудай јанду-
лардын телекейлик јуундарына социалистиче-
ский ороондордон келген улусты анчадала
тыгыда айландырып, олорды антикоммунисти-
ческий пропагандага тартып аларга турат.

Советский улус империализмнин идеологи-
ческий диверсияларын илезине чыгарып, күн-
бадыш реакциянын каршулу кылыктарын туй
согуп јат. Је бисте политический јанынан би-
лери ас, сергелен эмес бололо, буржуазный
пропаганданын кармагына илине де берип тур-
ган улус бар. Олор биске каршулу радиостан-
циялардын берилтелерин угуп, бис-
ти, бистин жүрүмди, бистин партияны, баш-
каруны јамандап, капиталистический ороондор-
дын јадын-јүрүмин коркушту мактап турган
берилтелерге бүдүп тургулайт.

Н. МОДОРОВ.

СТАХАНОВЧЫЛАРДЫН ДВИЖЕНИЕЗИНИНГ 40 ЖЫЛДЫГЫНА

Быјыл 31 августта бистинг ороондо стахановчылардын движениези башталганынын 40 жылы толуп јат. Јаңы јүрүмди тѳзѳп турган совет улустын иштеги эрчими ажыра башталган бу движение социалистический мѳрѳйди ичкери кѳндүктиреринде јаан учурлу болгон.

1919 жылдын јаскы кўндеринде баштапкы коммунистический субботниктерде турушкан јўстер тоолу ишмекчилердинг акча албастан эрчимдў иштегендерин Владимир Ильич Ленин улу башталга деп адаган.

Одузынчы жылдарда, баштапкы бешжылдыктардын стройкаларында мундар тоолу мергендўчи бригадалар тѳзѳлгѳн.

1935 жылда одус августтан одус бир августка барган тўнде Донбасста «Тѳс Ирмино» шахтанын шахтеры Алексей Стаханов бир сменанын туркунына (смена 5 час 45 минут ѳткѳн) 102 тонна таш-кѳмўр казып алала, норманы 14 катап ажыра бўдўрген. Ол ок јыл сентябрь айда А. Г. Стаханов база сўреен јаан једимге једип алган — ол бир сменанын туркунына 227 тонна антрацит берген.

Удаган јок А. Г. Стахановтын јозогыла кѳп шахтерлор иштеп баштаган. Олорды ороондо стахановчылар деп адаган.

Социализм тужында иштеги мөрөй «чындап та элбеде тӱзӱлӱр аргалу» деп, В. И. Лениннин ажындыра билип айтканы чын болгонын стахановчылардын ижи кӱргӱсти. Стахановчылардын јозогы бойынын ороонынын, онын производительный ийделеринин, онын байлык-јӱӱжӱзинин ээзи болуп алган советский ишмекчилер ле крестьяндар иште кандый улу јаан једимдерге једип алар аргалузын кӱргӱскен.

Стахановчылар промышленностьто јаңы керектерди баштаачылар, социалистический производствонин озочылдары боло бердилер. Донбасста, таш-кӱмӱрдин промышленнозында башталган јаңы баштанкай ол ло тарый промышленностьтын ӱскӱ бӱлӱктерине, транспортко, онон јурт хозяйствого таркаган. Стахановчылардын движениези албатынын бийик једимге једип алары учун, иштин арбынын бийиктедери учун тартыжузы болуп башталала, бастыра ороонго тӱрген таркай берген.

Донбасстын шахтеры Алексей Стаханов рекорд тургускан ӱйдин кийнинде ӱткӱн бир ле јылдын туркунына ороондо стахановчылардын тоозы 992, 6 мун кижиге, 1938 јыл башталып турарда 1593,1 мун кижиге јеткен.

Стахановчылар бистин Туулу Алтайда база кӱп болгон. Областьтын јурт хозяйствозында 1935 јылдын учында 73 стахановчы болгон. Ол тоодо Кан-Оозы аймакта 20, Кӱксуу-Оозы аймакта 13 стахановчы болгон. Улаган аймактын колхозчызы Акчин Павел 103 эне койдон орто тооло 125 курааннан алала, ончозын чыдаткан.

Кош-Агаш аймакта «Мухор-Тархата» колхозтын жылкычызы Наиров Амыр жүс бееден, план аайынча бежен кулун алып өскүрердин ордына, сегизен тогус кулуннан алган. Амырдын колындагы жылкылардын тоозы 1935 жылда эки жүс алтаннан үч жүс бежен экиге жеткен. Наиров Амыр мергендүчи-колхозчылардын экинчи Бастырасоюзный съездинин делегады болгон.

Стахановчылардын тоозында үй улус база көп болгон. Көксуу-Оозы аймакта «Кызыл Чолмон» колхозтын койчызы Майманова Елена 310 кураан алала, бирүзин де коротпой чыдаткан, жылына 360 трудкүн иштеп алган.

Кичеемкей ле колхозчылардын ортодо тоомжылу үй кижини кой ферманын заведующийине туткандар.

Улаган аймакта «Совет Жарык» колхозто Тузина Мандал жыл чыгара 664 эчки кабырала, 575 трудкүн иштеп алган. 227 эне эчкиден 284 уулак алала, бастыразын чыдаткан.

Ол ок 1935 жылда бистин областьтын ашкурсак эдер промышленнозында стахановчылардын движениези тынгыган. Область саржу эдер планды 140 процентке, сыр эдер планды 111 процентке бүдүргөн.

Горно-Алтайскта калаш быжырар заводто стахановчылардын движениезин Таскиннин комсомольский бригадазы баштаган. Бригадир, калаш быжыларынын мастери, комсомолец Таскин ле онын бригадазы иштин стахановский эп-сүмезин производство тузаланган. Калаш быжырар заводтын техноругы комсомолец Духанин печкелерди конвейерле

иштедер системаны тузаланарда, заводто иштин арбыны чик-жок бийиктеген.

Туулу Алтайдын ишмекчилеринин ле колхозчыларынын ортодо иштин арбыны аа'ынча бийик једимдерге једип алып турган стахановчылар көп болгон.

Стахановчылардын движениези јуунын кийининдеги бешјылдыктарда онон ары уалып барала, коммунистический иш учун тартыжу болуп өсти.

Бүгүңги күнде бистин областьта 1975 жылдын молјуларын, тогузынчы бешјылдыктын пландарын өйинен озо бүдүрери учун, КПСС-тин XXV съездин иште бийик једимдерле јозокту уткыыры учун элбеген социалистический мөрөйдө 40 муннан ажыра кижиге туружып јат.

Областьта социалистический мөрөйдиге јаны нормалары элбеде таркады. Темдектезе, көп ишчилер иштин арбынын бийиктедери јанынан акту бойлорында планду. Јаан учурлу күндерге, байрамдарга учурлай коллективтер удур пландар, бийик молјулар алгылайт.

Бүгүңги күнде областьта элбеген социалистический мөрөйдиге баштапкы јеринде Акташтагы рудоуправлениенин, Маймадагы 190-чы ПМК-нын, 1931 номерлү автоколоннанын, Турачакта быткомбинаттын, Майма аймакта «Қарымский» совхозтын, Қан-Оозы аймакта «Путь к коммунизму» колхозтын коллективтери барып јадылар.

Областын промышленнозынын ла јурт хозяйствозынын 600 ишчизи тогузынчы бешјылдыктын планын өйинен озо бүдүрген-

дер. Олордон 250-нен ажыра кижн 1976-1977 жылдардын планын бүүрнп турулар.

Бешжылдыктын озочылдарынын тоозында «Коксинский» совхозтын койчызы Тихон Ануфриевич Клепиков. Онын бригадазы бешжылдыкты төрт жылдын туркунына бүүрген. Горно-Алтайскта абра-чанак эдер заводтын ишмекчизи Михаил Александрович Краснощекон, кийим көктөөр фабриканын ишмекчизи Любовь Пьянкова, Каракокшодо агашпромхозтын ишмекчизи Кирилл Тарасович Макасеев, «Абайский» совхозтын механизаторы Алексей Григорьевич Фомин 1976—1977 жылдардын чодына иштеп турулар.

«Абайский» совхозто ан өскүрөөчилердин бригадазы бойынын жакшы једимдериле областьта, крайда јарлу. Бригаданы 19 жылдын туркунына Петр Фатеевич Попов башкарып келди. Нөкөр Поповтын бригадазы андарды өскүрер ле аннын мүүзин алар бешжылдык планы 3 жыл 9 айдын туркунына бүүрген. СССР-дин Верховный Советинин Президиумынын Указыла Петр Фатеевич Поповко Социалистический Иштин Геройынын ат-нерези адалган, бригаданын өскө члендери ордендерле, медальдарла кайралдалган.

Советский Союзтын Коммунистический партиязынын XXV съездин јууры керегинде КПСС-тин Төс Комитединин 1975 жылда апрель айдагы Пленумынын јөби областьтын ишкүчиле јаткандарынын иштеги эрчимин там тынгытты. Туулу Алтайдын ишкүчиле јаткандары партиянын келер јылда ачылатан съездине учур-

лай јангы, бийиктедилген социалистический молјулар алып турулар. Стахановчылардын керектерин бүгүнгү күнде улалтканы — социалистический мөрөйдиг маанызын там бийик кӱдүргени, партиянын пландарын албаты-хозяйствонун ончо бӱлүктеринде бӱдүрери ле ажыра бӱдүрери болуп јат.

Е. ЧЕПКИН.

Физкультурниктин күнине уткуй

ЧЫЙРАКТАРДЫН, ЭПЧИЛДЕРДИН ЛЕ ЧЫДАЛДУЛАРДЫН БАЙРАМЫ

9 августта стадиондордо ло спортивный площадкаларда спортивный маргаандар, јил-бүлү туштажулар болор. 9 август — чыйрактардын, эпчилдердин ле чыдалдулардын байрамы.

Советский спорттын сүреен јаан једимдери — Коммунистический партия совет улустын су-кадыгын ла ороондо физический культураны тыгыдарына күнүн сайын јаан аја-ру эдип турганын көргүзет. Ороондо физкультураны ла спортты тыгыдарына КПСС-тин Төс Комитединин ле СССР-дин Министрлеринин Совединин «Физический культураны ла спортты өскүрери керегинде» 1966 јылда август айдагы Јөби јаан учурлу болгон. Ол Јөпти јүрүмде бүдүргени спортто элбек калык-јон туружарын јеткилдеди, спортсмендердин мастерствоzyn тыгытты, материальный базаны јарандырды, физкультуранын кадрларын көптөттү.

Ол јөптин кийнинде Туулу Алтайда физический культура ла спорт база билдирлү јаранды. Эмдиги өйдө областыта бир типовый стадион (Горно-Алтайск городто), футбол ойнойтон 96 јалан, 32 спортивный зал, 493 спортивный площадка бар. Балдардын ла јииттердин үч спортивный школында бүгүнги

күнде үч мунга шыдар јиит спортсмендер үренип ле таскап јат. Физический воспитание-ни бистинг областыта 248 кижии өткүрип туру, ол тоодо 129 кижии школдордо физкультуранын үредүчилери. Олордын ортодо 73 кижии бийик ле толо эмес бийик үредүлү, 89 кижии аңылу орто үредүлү. Областытагы беш спортивный обществодо физкультуранын 224 коллективии бар, олар 35255 физкультурникти бириктирип јат.

Аймактардагы спортивный организациялардын ортодо эн артыктары — Ондойдогы (физкультуранын ла спорттын комитединин председатели нөк. Типикин Сергей, «Урожай» ДСО-нын председатели нөк. Майчиков Казак), Маймадагы (физкультуранын ла спорттын комитединин председатели нөк. Жук Валерий, «Урожай» ДСО-нын председатели нөк. Фефелов Владимир), Шебалиндеги (физкультуранын ла спорттын комитединин председатели нөк. Громоздин Геннадий, «Урожай» ДСО-нын председатели нөк. Цветков Юрий) организациялар.

Физкультуранын бүгүңги күндеги эн артык коллективтери деп Горно-Алтайскта государственный педагогический институттагы, педагогический училищедеги, Кебезендеги орто школдогы, Маймада јуртхозяйственный ченемел көргүзер хозяйстводогы, Барагаштагы совхозто, Кан-Оозы аймакта ХХІІ партсъездтин адыла адалган колхозтогы, Кош-Агаш аймакта «40 лет Октября», ХХІ партсъездтин адыла адалган колхозтордогы коллективтерди адаарга јараар.

Туулу Алтайда эн артык спортсмендердин, темдектезе, СССР-дин спортынын мастери, СССР-дин профсоюзтарынын велосипед аайынча жуунты командазынын члени Кладова Валентинанын, чой көдүрер спорт аайынча РСФСР-дин спортынын мастерлери: Немцев Иваннын ла Суртаев Яковтын, күреш аайынча спорттын мастерине кандидаттар: Белееков Эзеннин, Манзыров Александрдын, Чернышев Валерийдин, кырдан чанала жыгылап түжер спорттын мастерине кандидаттар: Несов Виктордын, Воронина Галинанын ат-нерези областьтан да өскө жерлерде элбеде жарлу.

1972 жылда март айдан ала ороондо ГТО-нын жаңы Бастырасоюзный спортивный комплекси башталды. Онон бери өткөн үч жылдын туркунына бистинг ороондо ГТО-нын нормаларын 20901 кижиге табыштырды. Жаңыс ла 1974 жылда бийик спортивный разрядту 105 кижиге, текши разрядтарлу 10129 кижиге белетелди.

Советский Союз физкультурада ла спортто эн ле көп улус турушкан ороон. Физический культура ла спорт улусты оорулардан корулайт, иштенер ийде-чыдалын тындырат. Физкультурник эмезе спортсмен кижиге, физкультурала стадионнын трибуны эмезе телевизордын экраны ажыра таныш улуска көрө, арбынду иштеп жат. Улай ла физкультурала, спортло заниматься эдип турган улус оорубай, бийик арбынду иштеп турганы жылына үзеери 2 миллион 700 мунг салковойго бодолду продукция эдип чыгаргадый экономический туза берип жат деп экономисттер чотогон. Бу тоо физический культурага ла спорт-

ко ајару этпей турган производственный коллективтердин башкараачыларын сагыш алындырар учурлу.

Физический культураны ла спортты тыгыдар задача бастыра ороон бүдүрип турган хозяйственно-политический задачаларла колбулу. Физический культура ла спорт партиянын ла башкарунын кычырузы ла Байкало-Амурский темир жолды өткүрип тургандарга, Тюменский областьтын түндүктеги райондорында иштеп тургандарга керектү.

Совет орооннын жийт граждандарын сукадык, чыйрак, чыдамкай эдип өскүрип чыдарында жүзүн-башка спортивный мөрөйлөрлө маргаандар өткүрери, анда канча ла кире көп жашөскүрим туружары жаан учурлу.

Туулу Алтайдын физкультурниктери ле спортсмендери физкультурниктин күүнин спортты тыгыдарында жаңы једимдерле уккып турулар. Ол једимдер мынан ары там көптөөринде аланзу јок.

А. КОТОВ.

10 август — Строительдин кўни

СТРОИТЕЛЬНЫЙ ИШТЕР ЭЛБЕЙТ

КПСС-тин XXIV съездининг jöптөгөн Програмазында социально-экономический задачалар аайынча бөлүкте капиталный строителствонунг сурактарына сүрекей jaан учур берилген.

Бистин областьтын партийный организациялары съездтинг jөптөриле башкарынып, капиталный вложениелердин тузалу болорын бийиктедери jанынан jaан иштер өткүрип jат. Бу керек дезе строительство түрген ле бийик чындыйлу өдөрине jакшынак салтарын jетирет.

Бешjылдыктын төрт jылынын туркунына строительно-монтажный иштердин кеми 15 процентке бийиктеген. Производствонунг эффективнозы көдүрилген, иштин арбыны 20 процентке бийиктеген.

Областьтын ишкүчиле jаткандарына строительдер бу jылдардын туркунына улус jуртаар көп jарымдай ончо jанынан jеткилделген 133 мунг квадратный метр кемjүү квартиралар тудуп табыштыргандар. Онын шылтузында үч мунга шыдар билелер jуртап jа-дар айалгазын jарандырып алар аргалу болды.

Jaнгы школдор, клубтар, больницалар тудары jанынан элбек иштер өткүрилген, андый

объекттер жаңыс ла городто, аймактардын төс журттарында эмес, је текши журттарда тудулып турганын темдектеер керек. Шак анайда 3780 бала үренер школдор, 480 кижии жадып эмденер больницаалар, 700 кижии отулар клубтар тудулган. Бу тоолор тын да көп эмес, онын учун биске областьтын ончо журттарында культурно-бытовой аялгаларды жарандылары жаанынан сүрекей көп иштер өткүрерге керектүзи јарт.

Строительдер Горно-Алтайск ла Кош-Агашта аэропортторды эдерине көп ийдечыдал чыгарып, чырмайып иштегендер. Бистинг строительдерге андый объекттер тудатаны жаңы керек болгон, ненин учун дезе олар көп жарымдай журттарда строительный иштер өткүрип јат. Је андый да болзо, ишмекчилер ле инженерно-технический ишчилер аэропортторды темдектелген өйинен озо ло бийик чындыйлу табыштырарга бастыра ийде-күчин салып иштегендер. Эмди Кош-Агаш јаар ЯК-40 танмалу реактивный самолет, јери коркушту кату Балыкчы, Джазатор журттарга рейсовый вертолеттор учуп турганы кемди де кайкатпай јат. ЯК-40 танмалу самолет отулар ла учур аэропорт эмди Көксуу-Оозында тудулып јат. Јуук өйлөрдө бу ыраактагы аймактын улузы Горно-Алтайска 30—40 лө минутка једип барар аргалу болор.

Калганчы јылдарда подрядный строительный организациялардын тоозы көптөгөн, эмди бис строительдер деп жаңыс ла туралар, школдор, журтхозяйственный объекттерди ту-

дуп турган улусты адап турган эмеzis. Областьта связьтын, телефоннын, радионин линияларын өткүрер передвижной механизированный колонна тззлгн. Аймактарда мелиоративный ла јер сугарар иштер өткүретен алты передвижной механизированный колонна иштеп туру.

Бу организациялардын тззлгнни удабаган, олардо эм тургуза бойынын бек производственный базы јок, механизмдерле, техника-ла јакшы јеткилделбеген, је анда строительдердин коллективтери тззлө берген, олар колхозтордын ла совхозтордын јурттарында связьтын автоматический линиязын өткүрип, састу јерлерди кургадып, өскө дө иштер өткүрет.

Быјыл электрификация јанынан көп иштер өткүрилип јат. Электроэнергия өткүрер линиялар тудар иштер бир уула областьта баштапкы ла катап элбеде өткүрилет. Эмди бисте Кемероводон, Новосибирсктен, Новоалтайсктан, Бийсктен келген механизированный колонна иштеп јадылар. Маймадан Чойго јетире бийик напряжениелү электрический ток өдөр линия тудулуп јат, онын подстанциязы Чойдо болор. Смоленскоеден ала Алтайское ажыра Чаргыга јетире өдөтөн линиянын подстанциязы Чаргыда болор. Бийсктен Горно-Алтайска јетире темир столмолорло өткөн эки кат линияны тудары бүдүп браат, онын подстанциязы Маймада болор. Бу линияларды бүдүре тутса, энергия берер государственный сетьти онон ары элбедер, областьтын бастыра

аймактарын толо электрифицировать эдер ар-галар тӱзӱлӱр.

Областыты электричестволо жеткилдеерине учурлай быжыл Кадын сууда Жыландунунг жанында гидростанцияны турар проектно-изыскательный иштер башталган. Эмди тургуза ол ГЭС-ти тудар ла бӱдӱр ӱйин чокумдап айдарга эрте. Же андый да болзо, ол электростанцияны тудары чике темдектелген. Ол жагыс ла областта эмес, бастыра Кӱнбадыш Сибирьде сӱреен жаан стройка болор.

Жагыдан ӱткӱрилип турган строительный иштерле коштой, мынан ары ӱдӱтӱн строительствонунг производственный базасы тынгыйт. Городто керамзит ле керамзитобетонный эдимдер чыгарар завод, жылына жӱс мунг кубометр раствор белетеер ботоннорастворный завод тулган. Колыштырылу бетон эдер цех тудулып жат, кирпич эдер заводты жагыртар иштер ӱткӱрилип туру.

Мындый айалгаларда строительдердин тӱс ажарузында олардын бойлорына керектӱ база тӱзӱӱри ле жадар туралар тударга керектӱзи жарт. Ненин учун дезе, строительный индустрияда тайанар бойынын базасы жеткил эмес болгону жагыс ла ӱдӱп жаткан строительствоны тутадып турган эмес, онын мынан арыгы ӱзӱмине буудак эдер. Мындый керектерди кӱргӱзип турган темдектер бисте де бар. Анайда, жагыс ла «Горно-Алтайксельстрой» трестке Бийсктен ле Барнаулдан тресттин бойына керектӱ болгон кеминен 30 проценттен ажыра бетоннон ло темиробетоннон эткен строительный матери-

алдар, 60 проценттен ажыра кирпич, 50 проценттен ажыра агаш эдимдер јетирилген. Темир стройматериалдардан өскөзи областыта керек болгонынан ажыра бар да болзо, олордын көп нургунын өскө јерлерден тартып экелип јадылар. Оны тартарына болуп албаты-хозяйствого өскө иштерге керектү транспортты тузаланарга келижип турганы јарт.

Бу керекте анчадала јарадарга болбос неме строительствонун аймактардагы бөлүктеринде бойлорынын строительный базалары эмдиге јетире јок болгоны. Олор керектү строительный материалдарды бастыразын бүткүлдей Горно-Алтайск, Бийск ле Барнаул городтордон тартып јадылар. Бойынын строительный базазы јок болгоны, строительствого керектү материалдарды ла конструкцияларды өйлү-өйинде јетирбей турганы строительный иштердин кирелтелү болорын тын астадып, ишти тутадар, булгактаар, ол јабыс чындыйлу болор шылтактар төзөп јат.

Партиянын обкомы строителъстводо бойынын базазын оног ары өскүрери јанынан јаан иштер өткүрет. Шак анайда, 1985 јылга јетире стройиндустриянын базазын өскүреринин планынын проеги тургузылган. Анда иштеп турган предприятиялерди јангыртары ла јангы преприятиелер төзөөри темдектелген. Бу иштерди јербойындагы строительный материалдарла, кирпичле, темирбетонло, столярный јазалдарла јеткилдеери ајаруга алылган, строителъстводо индустриальный эп-аргаларды толо тузаланары темдектелген.

Је бис кандый да јап-јагы строительный материалдарды эдип-чыгарып турзабыс, бистин тӱс производственный ийде-кӱчис улус болуп турганы јарт. Областьтын строительный организацияларында эмди 5 мунга шыдар улус иштеп туру.

Областьта эн ле озо тӱзӱлгӱн строительный организацияда — «Горно-Алтайксельстрой» трестте бийик квалификациялу кадрлар иштейт, олар тургузылган кандый ла задачаны јенӱлӱ бӱдӱрер аргалу. Тресттин передвижной механизированный колонналары промышленный предприятилер, школдор, больницалар, культуранын ӱргӱӱлӱрин, улус јадар туралар, јуртхозяйственный объекттер тудуп јадылар.

Бистин партия, ороон строительдин ижин бийик баалап јат. Олордын ортозынан кӱп тоолу улус ордендерле, медальдарла кайралдаткан. Кӱп строительдер бойлорынын јанынан бешјылдык пландарын бӱдӱрип салгандар. Андыйлардын тоозында—Горно-Алтайскта 1106-чы ПМК-нын плотниги Фоминых Георгий Михайлович, темирбетоннон эдимдер эдер заводтын мастери Шадрин Владимир Иванович, 1127-чи мехколоннанын комплексный бригадазынын бригадири Волынчикова Зоя Яковлевна, Горно-Алтайскта дорожно-мостовой строительный управлениенин прорабы Пьянков Борис Петрович ле кӱп ӱскӱлӱри де.

Эмдиги ӱйдӱ бистин партия, бастыра советский албаты КПСС-тин XXV съездин јарамыкту једимдерле уткыырга эрчимдӱ белетенип турулар. Ол съезд тогузынчы бешјылдыкта

бүдүргөн иштин итотторын көрүп, жаңы зада-
чалар темдектеер.

Бу күндерде партийный, профсоюзный ор-
ганизациялар строительдердин ортодо КПСС-
тин XXV съездин жакшынак көргүзүлөрлө ут-
кыыры учун социалистический мөрөйди элбе-
де тözöörи, тогузынчы бешжылдыктын жакыл-
таларын жөнүлү бүдүрери жанынан турумкай
иштер өткүрер учурлу.

Ю. БОРОДУЛИН.

СССР-дин Кейле жүрер Флодынын күнине

СОВЕТТЕРДИҢ ОРООНЫНЫҢ КАНАТТАРЫ

СССР-дин Кейле жүрер Флодынын күни — совет албатынын ла онын Жуу-јепселдү Ий-де-Күчтеринин јанжыккан байрамы. Бу күнде ада-төрөл авиациянын једимдерин, онын ишчилеринин билерин ле таскадузын, канатту машиналарды эдип ле ченеп турган улустын эрчимдү ижин, Аэрофлоттын ишчилеринин, ДОСААФ-тын спортсмен-авиаторларынын јенүлерин көрүп јат.

Советский авиация јакшынак ла героический жуучыл јол өткөн. Оны Коммунистический партия, Владимир Ильич Ленин кичееп тзөгөндөр. Өскө ороондор бисти олјолоорго келген, гражданский жуу, экономический бу-скалан болгон сүреен кату айалгаларда партия кыска өйдин туркунына Кейле жүрер Кызыл Флотты тзөди.

Гражданский жуунын жылдарында советский авиаторлор Советтердин јиит Республикасын жүзүн-башка өштүлерден корулап алары учун јалтанбазынан жуулашкандар. 235 летчик ле летнаб ол өйдөги эн бийик орденле — Кызыл Маанынын ордениле кайралдаткан. 16 кижии эки к а т а п, эн јалтанбас авиаторлор — И. У. Павлов, С. А. Монастырский ле М. Х. Межерауп Кызыл Маанынын үч ордениле кайралдаттылар.

Социализмди бүдүргөн амыр-энчү жылдарда ороонды индустриализировать эдери жанынан В. И. Лениннинг жакылтазын жүрүмдө бүдүргенинин шылтузында бистин Төрөлисте самолетторды эдип чыгарарын түргендеткедй быжу материально-технический база төзөлгөн.

Баштапкы беш жылдыктардын жылдарында алдындагызынан түрген, бийик учар, көп бомбалар алар самолеттор эдилген.

Бистин гражданский авиациябыс кейле жүрер жолынын ыраагыла 1937 жылда телекейде баштапкы жерге чыккан. Онын кийинде төрт жыл өдөрдө гражданский авиацияла кош тартары жанынан Советский Союзла түндежер ороон жок болгон.

Партиянын ла башкарунын төс ажарузында авиацияда иштейтен улусты үредип белетеер сурак турган. Көп авиационный школдор ачылган.

Авиацияга идейный таскадузы бийик, Коммунистический партияга, Совет Төрөлине беринген улус келип турган. 1931 жылда Ленинский комсомол бойынын тогузынчы съездинде Кейле жүрүп жуулажар Флотты шефствого алган. Ол эйдө комсомолдын путевказыла мундар тоолу жииттер авиацияга келгендер.

Ончозынан бийик, түрген, ырада учыгар деп партиянын кычырузыла советский летчиктер жуунын алдындагы жылдарда эн талдама ада-төрөл самолетторго отуруп, телекейлик рекордтор тургускандар. Телекейлик авиационный рекордтордын үчинчи үлүзи биске келишкен.

1934 жылда јаскыда түбекке учураган чөлүскинецтердин жүрүмин корып аларга советский летчиктер учкандарын бастыра телекей кайкаган. Бу героический иште турушкан көп летчиктер ордендерле кайралдалган. Олордын ортодо И. В. Доронинге, Н. П. Каманинге, М. В. Водопьяновко, С. А. Леваневскийге, А. В. Ляпидевскийге, В. С. Молоковко, М. Т. Слепневко ороондо эн озо Советский Союзтын Геройынын мактулу ат-нерези адалган.

Ол ок жылдарда јалтанбас ла јана баспас летчиктер В. П. Чкалов, М. М. Громов, В. С. Гризодубова, П. Д. Осипенко ло өскө дө авиаторлор бистин Төрөлистин авиациязынынын историязына алтын страницалар коштылар.

Советский авиациянын ийдези, онын талдама техниказы ла јуу-јепсели, бистин летчиктеристин морально-политический бийик чындыйы Испаниянын ла Қитайдын албатыларынын јайымы учун јууларда, Хасан көлдин јанында Япониянын самурайларыла тартыжуда көргүзилди.

Монголияда Халкин-Гол суунын јанында өткөн јууларда советский летчиктер онын алдында јок болгон јаңы јуу-јепселди — реактивный снарядтарды тузалангандар. Қитайдын тегеринде көп японский самолетторло јаңыскан туштажала, советский летчик капитан А. Губенко өштүнин самоледына табарып (таранла) оотты. Андый героический керекти баштапкы катап 1915 жылда атту-чуулу орус летчик П. Нестеров эткен болгон.

Советский авиацияга эн ле јаан, эн ле уур ченелте гитлеровский Германияга удурлашкан Ада-Төрөл учун Улу јуу болды. Кейле јүрүп јуулажар ийделер Јерде јүрер, Талайла јүрүп јуулажар Флотло кожо өштүни јерде, кейде, талайда, ончо јууларда, бастыра фронттордо кырган.

Јуунын жылдарында бистин ВВС-тин авиаторлары 3.125 мун јуучыл самолет-учуш эделе, өштүнинг үстине 30 миллион 450 мун јүзүн-башка бомбалар таштагандар. Өштү јуунын жылдарында жылыткан бастыра самолеттордын 75 проценти советско-германский фронтко келишкен, олордын тоозында 55 мун самолетты советский летчиктер тегериде оодо аткандар, өштүнинг аэродромдорында өртөгөндөр.

Кату ченелте өткөн жылдарда советский летчиктердин јуучыл-моральный чынгдыйы бийик болгоны анчадала јарт көрүнди. Јуу башталган баштапкы ла частарда өштүнинг самолетторын Д. Кокорев, И. Иванов, Л. Бутелин ле эскө дө јалтанбас летчиктер таранить эткендер. Таран — адар октор божоордо, бистин летчик бойынын самоледынын пропеллериле (винтиле) өштүнинг самоледынын куйругын кезе соктырганы. Јуунын жылдарында советский летчиктер 200-тен ажыра таран эткен. 17 летчик эки катап, летчик А. Хлобыстов — үч катап, Б. Ковзан — төрт катап таран эткен.

Н. Гастеллонын, Г. Храпайдын ла А. Авдеевтин экипажтары күйе берген самолетторын јерде өштүнинг черүзи, автомашиналары

јаар ууландыргандар. Јүстер тоолу летчиктер олардын јозогыла өштүгө көп королто эделе, бойлоры героический өлгөндөр. Андый керектер телекейдин бир де черүзінде болбогон.

Ырада учар авиациянын ла Кейле жүрер гражданский флоттын летчиктери партизандарга болуш јетирип, бойлорынын мастерствозын, јалтанбазын көргүскендер. Олор партизандарга 17 мун тоннага шыдар ок-тары, мылтык-јепсел, аш-курсак, эмдер, өскө дө керектү немелерди кейле јетиргендер, кейле 80 муннан ажыра партизандарды тарткандар.

Авиаторлордын героический ижин Төрөл бийик темдектеген, 200 муннан ажыра авиатор ордендерле, медальдарла кайралдалган, 2420 авиаторго (ол тоодо 29 летчик үй улуска) Советский Союзтын Геройынын ат-нерези адалган. 65 летчик — Советский Союзтын эки катап Геройы. Атту-чуулу летчиктер: эмди авиациянын маршалы А. И. Покрышкин ле авиациянын генерал-полковниги И. Н. Кожедуб Советский Союзтын үч катап Геройлоры.

Ада-Төрөл учун Улу јуунын фронтторында ВВС-те Туулу Алтайдан барган улус: Альберт Георгиевич Штанаков, Мария Павловна Востягина, Вера Васильевна Дуванова, Ираида Михайловна Керкетова, Павел Николаевич Анисимов, Кирилл Иванович Горюнов, Василий Григорьевич Иванников, Федор Иванович Кухтуеков, Евстафий Торгачакович Пустогачев, Афанасий Данилович Пелеков, Илья Семенович Скоробогатов, Степан Пав-

лович Тыдыков, Петр Викторович Чайка, Поликарп Васильевич Чичинов, Михаил Иванович Шипунов ло өскө дө көп нөкөрлөр жуулашкан. Олор ончозы башкарунын кайралдарыла кайралдалган.

Жуучыл-авиаторлор жууга коммунист болуп баратанын бойына бийик мак деп шүүп туратандар. Жууда көп коммунисттер корогон до болзо, авиатор-коммунисттердин тоозы үч катап көптөгөн. Коммунисттерле кожо авиацияда Ленинский комсомолдын мактулу уулдары жуулашкан.

Жуунын жеткерлү ле кату жылдарында совет албаты бойынын авиациязын тын сүүп турганы база катап керелелди. Жуунын эйинде ишкүчиле жаткандар бойлорынын чеберлеп жууп алган акчазынан ВВС-ке 2 миллиард 350 миллион салковой акча бергендер. Ол акчага 2565 жуучыл самолет эдилген.

Бистин областьтын ишкүчиле жаткандары 1943 жылдын күзине жетире «Алтайдын истребители» деп авиасоединение эдерге 2021281 салковой акча бергендер.

Улу жегүнинг кийинде одус жыл өткөн. Бу көп ой эмес. Же авиация кандый жаан алтам эткен! Эмди Кейле жүрүп жуулажар Ийде-Күчтерде көп нургуны ракеталар алып жүрер ле табыштан түрген учар самолеттор. Олор түнде ле түште, јут-јулакай да күндерде јалтанбай да, стратосферада да бир часка үч мун километр түрген учар самолеттор.

Советский авиациядан космонавтика өскөн. Военный летчиктер — баштапкы летчик-космонавттар болдылар.

Эмдиги өйдин јакшынак авиационный техниказы быжу колдо. Јуучыл-авиаторлор, оны јакшы үренип билип алала, керде-марда јуу болзо, эн ле күч айалгаларында билгир тузаланарга кичеенип турулар.

Јаңы үйе советский летчиктер Ада-Төрөл учун јуунын ветерандарынан јуучыл эстафетаны алала, Төрөлистин кейдеги гранын корырына турдылар.

Авиацияга Туулу Алтайдын уулдары база барып јат. Бүгүңги күнде областтан военно-авиационный училищелерде Сергей Табакаев, Владимир Замуруев, Сергей Субботин, Владимир Сапрыкин, Михаил Долгов, Сергей Курусканов, Владимир Черепанов, Виктор Лукьянов, Михаил Кудрин, Сергей Сахаров ло өскө јиттер үренип турулар.

Туулу Алтайдын көп јииттери ВВС-те механиктер ле мотористтер болуп, эмдиги өйдин јуучыл самолетторын учурына белетеп турулар. Олор: Токторбек Абельбаев, Сергей Теркишев, Андрей Теркишев, Владимир Мурашев, Александр Параев, Геннадий Шестернин, Герман Теледеков, Александр Истомин, Олег Бороздин, Владимир Анитов, Сергей Епишкин, Виктор Гельвин, Сергей Сафронов, Виктор Табакаев, Виктор Кудельнин ле өскөлөри де.

СССР-дин Кейле јүрер Флодынын күнин јаңы једимдерле Лениннин ле Октябрьский революциянын ордендериле кайралдалган гражданский авиациянын ишчилери темдектеп турулар. Кейле јүрер транспорт эмди советский улустын јүрүмине күнүн сайынгы

керек болуп кирди. СССР-дин авиационный жолдорынын текши узуну эмди 800 мунг километр — Жерден Айга жетире ле ойто келетен жол кире бар. Авиация 3500 городты ла журтты кейле колбоштырган. «СССР-дин Аэрофлоты» деген тагмалу лайнерлер телекейдин алтаннан ажыра ороонына улай ла учуп жат.

Бистин ороондо гражданский авиацияны строителстводо ло жер ижинде, связта ла су-кадыкты корыырында, электролиниялар откюреринде, нефте-газопроводтор саларында, научно-шинжүлү ле геологоразведочный иштер откюреринде тузаланып жат.

СССР-дин Кейле жүрер Флотынын күнин жакшынак једимдерле Туулу Алтайдын авиаторлары уткып турулар. Бистин областьта авиация элбеде тузаланылат. Көп улус јангыс ла самолетло јоруктай берди. Темдектезе, 1974 јылда кейле жүрер транспорт бистин областьта јетен мунга шыдар кижиге тартты.

Областын санитарно-авиационный станциязы журт улуска медицинский болуш јетирерге јылына 200 катаптан ажыра учуп жат.

Туулу Алтайда јылдын ла үч миллион гектардан ажыра јердин агажын кейден каруулап ла корулап жат. Самолеттор ло вертолеттор көп кош тартып јадылар.

Бастыра бу једимдерден Горно-Алтайсктагы аэропорттын ишчилеринин эрчимдү ижиге көрүнөт. Ченемелдү авиатор Алексей Кузьмич Беззубцевке баштаткан бу јаан эмес коллектив көп ишти эрчимдү бүдүрип жат. Коллективте жакшы ижиле вертолеттин учарын

башкараачы Михаил Анисимович Небоженко, Андрей Леонидович Миневич, Иван Васильевич Дудорев, Мария Егоровна Полина, Людмила Степановна Белоусова ла өскө дө нөкөрлөр макталып туру.

Советский госу­дар­ст­во­нын ко­ру­ла­нар ий­де­зин тын­гы­да­рын­да, би­стин авиацияны өскүреринде јаан учурлу керекти ДОСААФ бүдүрип јат. Школдордо, ДОСААФ-тын кру­ж­ок­то­рын­да ла клубтарында мун­дар тоолу уулдар ла кыстар авиацияны үренип, самолёттордын, вертолёттордын, планерлердин модельдерин эдип турулар.

Советский наука ла техника сүреен түрген өзүп, гражданский авиация токтоду јоктон өзөр­ин јеткилдеп јат. Араай учушту поршневой самолёттордын ордына телекейде эн артык газотурбинный лайнерлер келдилер. Қалганчы жылдарда экинчи үйе реактивный самолёттор: «ИЛ-62», «ТУ-134», «ТУ-154» эдилдилер. Удабас кейдеги јолдорго пасса­жирлер тартар, табыштан түрген учар лайнер «ТУ-144» чыгар.

Советский авиационный техника јаан өзүм­нин јолында, ол кажы ла јыл сайын жаңы јаан једимдерге једип алып туру. Эмдиги өйдин баштапкыкласный самолётторы эдилип тур­ганы — советский ученыйлардын, инженерлердин ле ишмекчилердин технический биле­рин, бийик мастерство­зын көргүзет.

М. МЕШКОВ.

ПОРТУГАЛИЯ ДЕМОКРАТИЧЕСКИЙ КУБУЛТАЛАРДЫҢ ЖОЛЫНДА

1974 жылда 25 апрельде фашистский жаң-ээжини антарган шылтузында Португалияда демократический кубулталар өткүрери башталган. Бир жылдын бажында, 1975 жылда 25 апрельде, Португалиянын албатызы калганчы бежен жылдын туркунына баштапкы каттап демократический выборлордо туружып, Учредительный жууннын депутаттарын туткан. Бу жуун дезе жаңы, демократический конституция тургузып жөптөөр, закондор чыгарар ассамблеяны качан жуурын темдектеер учурлу.

Португалияда фашистский ээжи-жаңды антарарын жеткилдеген шылтактар кандый?

Баштапкызында, экономический жаанынан сондогон Португалияда калганчы жылдарда албаты-калыктын классовой тартыжузы тынгыган. Португалия — аграрно-индустриальный ороон. Кижги бажына промышленный продукция эдип чыгарары жаанынан ол Европада капиталистический ороондор ортодо калганчы жерде туруп жат. Анчадала журт хозяйствонун сондогоны тын, журтхозяйствонун механизациязы коркушту жабыс кеминде. Анда бир жаанынан байлардын аайы-бажы жок жаан латифундиялары, экинчи

жанынан — крестьяндардын оок, түрөнгү хожайстволоры бар.

Экинчизинде, ороондо жайым чек жок болгон, фашистский башкаруу албаты-калыкты коркушту кыстап турган.

Үчүнчизинде, Португалиянын башкаруусу НАТО-го таянып, Анголада, Мозамбикте, Гвинея-Бисауда 13 жылдын туркунуна колониальный жуу өткүргөнгө ороонун ичбойындагы айалганы уядадарына база жана камаанын жетирген. Бу жууну жаратпай турган улустун черүүгө барбай кыйары ла черүүдөн качары көптөгөн. Черүүдө офицерлердин ортозында жажытту жүзүн-жүүр организациялар төзөлөри башталган. Анчадала эрчимдүү ишти «Капитандардын движениези» деп организация өткүргөн.

1974 жылда апрель айда Португалияда айалганы коркушту катуландырган шылтактар шак андый. «Капитандардын движениези» 23 апрельде Каэтанунун башкаруусуна удурлажа черүүлөр ийеле, эки күннун туркунуна, чынын айтса, жуу-согуш жогынан ла фашистский башкаруунун жагын антарып салган. Фашистский жаг-ээжини антарганын албаты сүрөөн жараткан ла жөмөгөн.

Баштапкы өйдө удурум президенттин жамызына генерал Спинола тургузылган, чын жаг дезе «Жуу-жепселдүү ийде-күчтердин движениезинин» ле онын политический органы болуп турган координационный комиссиянын колында болгон.

Ле генерал Спинола башкарууда, анайда ок бастыра ороондо кызаланг эдерге амадаган

реакционный ийде-күчтерле (генералдардын хунтазыла) колбузын үспеген. 1974 жылда сентябрь айда реакционный ийде-күчтер жаңы башкаруны антарарга ченешкен, је олордын жажытту сүмезин бойынын өйинде илезине чыгарган шылтузында олор амадузына једип болбогондор. Генерал Спинола ла демократический кубулталар эдерине удурлажып турган бир канча өскө дө улус јамызынан чыгарткан. Ороондо бастыра јан жаңы төзөлгөн Эн бийик революционный Советтин колына берилген, премьер-министрге Васку Гонсалвиш тургузылган. Сол ийде-күчтердин, анчадала Коммунистический партиянын учуры тыныган. Компартия Португалиянын албатызынын башкараачы ла ууландыраачы ийде-күчи боло берген.

Национальный ла өскө ороондордын капиталыла колбулу ийде-күчтерге јаан согулталар эдилген де болзо, олор эмдиге јетире оодо согулгалак. 1975 жылда 11 мартта олор јанды антарарга база ченешкендер, је туй соктырып салгандар.

Португалиянын помещиктери ле капиталисттери, өскө ороондордын јаан монополиялары демократический кубулталар өткүрерин буудактап, озогы јан-ээжилерди орныктарарга албаданар, элден ле озо орооннын экономикасын ујададарга албаданар деп, Португалиянын демократтары јакшы билип, ороонды жаңыртары јанынан јаан иштер өткүрип турулар: ороондо фашистский партияларды ла организацияларды јоголторы керегинде декреттер чыккан; политический ижи

учун алдында түрмелеткен ончо улусты жайымга чыгарган; албатыга төс политический жайымдар берилген; политический партиялар жайым иштеерин баштаган. Ас жал алып турган ишмекчилердин ле служащийлердин иш-жалы бийиктедилген. Алдында Португалиянын колониязы болгон Мозамбик ле Гвинея-Бисау кемнен де камааны жок ороондор болуп алган. Жаңы Португалия социалистический ороондорло, элден ле озо СССР-ле дипломатический колбулар тургузып алган.

Демократический Португалиянын алдында бүдүрерге күч, жүзүн-базын жаан задачалар туруп жат. Элден ле озо политический сурактарды бүдүрер, жартап айтса, демократический государство төзөп, албаты-калыкты ла демократический ийде-күчтерди бу ишке тартып алар, албатынын ла жуу-јепселдү ийде-күчтердин бирлигин тыгыдар керек. Португалиянын монополиялары жаңы башкаруга удурлажып, производствоны токтодо тудуп, предприятиелерин иштетпей жаап та турган учуралдар көп, жаан банктар оок ло орто предприятиелерге төлүге акча бербей тургулайт. Ороондо инфляция тыгып жат, нефть једишпей жат.

Португалиянын жаңы башкарузы монополиялардын салтарын кирелендирер политика өткүрип жат. Предприятиелеринин ижин токтодып турган саботажниктерле тартыжу тыгып жат. Банктарды ла Португалиянын индустриязынын төс бөлүктерин национализировать эдип салган, көп јер ээлеген помещиктердин ле латифундисттердин јеринин кези-

гин айрыыры башталган. Суғарбай турган јерди 500 гектардан көп, суактап сугарып турган јерди 50 гектардан көп ээлебес деп закон чыккан.

Ұчинчи јаан сурак — алдында Португалиянын колониялары болгон ороондорго кемнен де камааны јок, алдынан бойлары башкарынар госуударство болор арга берери. Мозамбик ле Гвинея-Бисау кемнен де камааны јок боло берген, је Анголадагы айалга эмдиге јарты јок. Андагы реакционерлер ЮАР-дын ла Родезиянын расисттериле биригип алып, Анголаны, Родезия чылап ок, јангыс ла ак чырайлу улустын госуударствозы эдип јарлаарга амадап турулар. Је андый да болзо, демократический революциянын улу амадулары Анголада да удабас бүүдер деп иженер арга бар.

Португалияны социалистический кубулталардын јолына көчүрер амадулу өйдин учуры кандый болор деген суракка Португалиянын коммунистический партиязынын генеральный качызы нөк. Алваро Куньял мынды каруу берген: социалистический кубулталарга көчөр өйдө албаты јуу-јепселдү ийде-күчтердин движениезиле (ДВС-ле) бирлик болор учурлу. Эмдиги айалгада, анчадала выборлордын кийнинде, орооннын политический жүрүминде ДВС-тин турушканы албатынын јайымына ла революцияга јеткерлү эмес, карын, бу јайымдарды корулаарына ла революцияны оног ары улалтарына јаан тузалу болор. Экономиканын национализировать эдилген бөлүктеринин ижинде ишкүчи-

ле јаткандардын тыгыда турушканы революциянын өзүмине база јаан тузалу болор.

Португалиянын премьер-министри Васку Гонсалвиш бу јуукта айткан: «Бистин бүгүнгү эн учурлу задачабыс — монополиялардын ла латифундисттердин салтарын оодо согуп јоголторы. Онын учун ишкүчиле јаткандар, бастыра материальный јанынан једикпес-тутактарга учураардан маат јок. Керектү болзо, иштеер ойди де узадарга келижер, производственный ийде-күчтерди толо тузаланарга сменалап иштеерине көчөргө келижер. Бүгүнгү туура салбас задача — экономиканын бастыра бөлүктеринде иштин арбыны учун тартыжары. Азыйда производствонун өзүми тоолу ла капиталисттердин астамын көптөдип туратан болзо, эмди производствоны тыгыда өскүрерин орооннын жүрүмнинин јилбүлери некеп јат».

Бүгүн «ижемјинин ле бүдүмјинин» амадузы бастыра ороонго јайылган, Португалиянын албатызы јайым ла демократический жүрүм учун уур-күч тартыжу өткүрип туру.

С. НИКОЛАЕВ.

КПСС-ТИҢ XXV СЪЕЗДИНЕ УТКУЙ ДЕП ТЕМА ААЙЫНЧА ЛЕКЦИЯЛАРДЫҢ ЛА КУУЧЫНДАРДЫҢ ТЕМАТИКАЗЫ

— Коммунистический партиянын башкараачы учуры там ла бийиктеп турары — коммунизмди бүдүреринде кыйалта јоктон керектү.

— СССР-дин албаты-хозяйствозын там өскүрери керегинде КПСС-тин XXIV съездинин ле КПСС-тин Төс Комитединин Пленумдарынын јөптөрин бүдүрери јанынан КПСС-тин ле совет албатынын ижи.

— Коммунизмди бүдүреринин эмдиги өйинде КПСС-тин экономический политиказы.

— Коммунизмнин материально-технический базазын төзөөри учун КПСС-тин тартыжузы.

— Партиянын XXIV съездинин ле КПСС-тин Төс Комитединин јөптөринде социалистический хозяйствоны төзөп башкарап ленинский ээжилерди оног ары өскүргени.

— Горно-Алтайский автономный областьтын албаты-хозяйствозы бу бешјылдыкта тыгып өскөни.

— Албатынын јадын-јүрүми јаранганы — тогузынчы бешјылдыктын эн јаан учурлу социальный једими.

— Производствоны нургулай механизировать ла автоматизировать эдери — СССР-де технический өзүмнин јаан учурлу ууламјызы.

— Чеберлеери ле кымакайлаары учун тартыжары — общественный производство једимдү болорын бийиктедетен јаан арга.

— Иштинг дисциплиназын бийиктедери учун бастыра аргаларла тартыжары — экономический реформаны јүрүмде једимдү бүдүрер арга.

— Јурт хозяйствонунг сурактары аайынча партиянын XXIV съездининг ле КПСС-тинг Төс Комитедининг онын кийинде өткөн Пленумдарынын јөптөри — јуртхозяйственный производствоны тыгыда өскүрер чокум программа.

— Партиянын эмдиги өйдөги аграрный программазы.

— Общественный производство једимдү болорын бийиктедери — коммунистический строительнонунг задачазы.

— Коммунизмди бүдүрип барган сайын совет обществонунг классовый кебери өскөлөнип турганы.

— Городтын ла деремненинг ортодо, колло эдер ле сагышла бүдүрер иштинг ортодо тынг башкалузы табынча јоголып барары керегинде В. И. Лениннинг шүүлтелери бүдүп турганы.

— Социалистический нациялар ончо јанынан јууктажып, национальный культулар өнжип турганы.

— Советский социалистический государство ло демократия там өзөри керегинде КПСС-тинг XXIV съездининг јөптөринде айдылганы.

— Ишкүчиле јаткандарды коммунистиче-

ски ўредип тазыктырары јанынан КПСС-тин ижи.

— Партиянын XXIV ле XXV съездтеринин ортодо КПСС-тин ле карындаштык коммунистический ле ишмекчи партиялардын ортодо колбулар элбегени ле тынгыганы.

— Телекейлик коммунистический движение — эмдиги өйдөги телекейде эн тоомјылу политический ийде.

— КПСС-тин XXIV ле XXV съездтеринин ортодо амыр-энчўнин Программанын бўдўрери јанынан советский госуударствонын тыш јанындагы политический ижи.

— КПСС-тин XXV съездин јозокту уткыйлы!

БАЖАЛЫКТАР

Азыралды өйлү-өйинде белетеер	1
Азырал белетеечилердин ортодо өткүретен массово-политический иш	9
Имперализмнин идеологический диверсиялары ла кудайдын жаңы	16
Стахановчылардын движениезинин 40 жылдыгына .	20
Чыйрактардын, эпчилдердин ле чыдалдулар- дын байрамы	26
Строительный иштер элбейт	30
Советтердин ороонынын канаттары	37
Португалия демократический кубулталардын жолында	46
«КПСС-тин XXV съездине уткуй» деп тема аайынча лекциялардын ла куучындардын те- матиказы	52

Дом нагводи тв

4 акча